

UNDERVISNINGS- MATERIALE

TILGODESER FÆLLES MÅL

DANSK OG MUSIK (VALGFAG) UDSKOLING

- Dansk: Essaygenren
- Dansk: Refleksioner over flugt
- Musik (valgfag): Din danske sang
- Musik (valgfag): Armensk folkedans

Brug før / efter skolekoncert med

DUO MISCHA

Folkemusik på flugt

Levende
Musik i Skolen

INDHOLD

- 3** Sådan bruges materialet
- 4** **Obligatorisk forberedelse**
- 6** **Undervisningsmateriale DANSK**
- 7** Fælles Mål
- 8** Til dansklæreren
- 9** Janne Teller: Hvis der var krig i Norden
- 10** Astrids beretning

- 15** **Undervisningsmateriale MUSIK (VALGFAG)**
- 16** Fælles mål
- 17** Til musiklæreren
- 18** Armensk folkedans
- 18** Min danske sang
- 19** Armensk folkemusik

- 20** **Praktisk info om koncerten**
- 21** Til kontaktlæreren
- 22** Praktiske oplysninger
- 23** Koncertplakat

Foto: Duo Mischa

MUSIKEKSEMPLER PÅ LMS.DK

1. Etchmiadzin
2. Krunck

[GÅ TIL LMS.DK →](#)

Se 'Til kontaktlæreren' på side 21

bit.ly/3Kh4x16

**DERUDOVER ER DER AKTIVE LINKS
TIL LYD OG VIDEO I MATERIALET.**

Forsidefoto: Mika Yunus Berger Sahbaz

SÅDAN BRUGES MATERIALET

Materialet er sammensat, så du kan plukke de opgaver, I har tid til, eller bruge et af de forløb, vi skitserer herunder – men husk den obligatoriske forberedelse, som sikrer, I er godt klædt på til koncerten.

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

1 time

Forbered eleverne på, at de skal til koncert ved at afspille den lille videohilsen fra Duo MiScha. Lyt også til et par af musikstykkerne.

- Videohilsen fra Duo MiScha – se s. 5
- Lyt til et par af musikstykkerne – se s. 5
- Læs om gruppen, og fortæl eleverne om koncerten – se s. 5

DANSK

4-6 timer

Eleverne skal overordnet arbejde med emnet 'flugt', og man kan samtidigt arbejde med essaygenren som en skriftlig del af emnet.

- Til dansklæreren – se s. 8
- Janne Teller: 'Hvis der var krig i Norden' – se s. 9
- Astrids beretning – se s. 10

MUSIK (VALGFAG)

4 timer

Lær en armensk folkedans, vælg din egen danske sang og lyt til armensk folkemusik.

- Til musiklæreren – se s. 17
- Armensk folkedans – se s. 18
- Min danske sang – se s. 18
- Armensk folkemusik – se s. 19

VERDENSMÅLENE

Med udgangspunkt i Red Barnets undervisningsmateriale, kan man arbejde med FN's verdensmål nr. 16 omkring 'Fred'.

- [Red Barnet](#)

Se evt. mere under materialet til danskfaget.

**OBLIGATORISK
FORBEREDELSE**

OBLIGATORISK FORBEREDELSE

Foto: Duo MiScha

Hvad har man tilbage som menneske, når man er flygtet fra sit land og har mistet alt?

Til Duo MiSchas koncert 'Folkemusik på flugt' kommer eleverne til at reflektere over, hvad man som folk har tilbage, når man har mistet alt – hjem, familie, seng, legeplads, yndlingscafé og meget mere.

Til koncerten fortæller violinist og armensk flygtning, Astrid Mikaelyan, og den danske accordeonist, Julie H. Schade, om, hvordan det føles at miste sit hjem og sit hjemland – men stadigvæk være rig på kultur, tradition, fællesskab og ikke mindst musik.

Koncerten har som sin rygrad Astrids personlige historie om musikken og det at flygte.

Duo MiScha har som få ensembler en unik baggrund, hvorfra deres musikalske udfoldelse til 'Folkemusik på flugt' udspringer. Med den ene fod i den klassiske musikskat og den anden i en flygtningebaggrund med folkemusik, har duoen et privilegie, som berettiger dem til at spille, reflektere og formidle om det at være flygtning samt om fremmedhed og national stolthed gennem musik, kunst og udøvelsen af kulturelle fællesskaber fra øverste hylde. Alt dette bliver bragt i spil, når de reflekterer med eleverne om, hvilke fællesskaber og hvilken musik, ingen kan tage fra en, hvis man mister alt.

Duo MiScha blev dannet i 2014 og fandt sammen om en fælles temperamentsfuld spillestil samt en dyb kærlighed til at formidle det folkelige element i klassisk musik.

En spændende koncertoplevelse, der sætter tankerne i gang.

Se en videohilsen fra Duo MiScha her

Se musikerne præsentere deres instrumenter

Astrid Mikaelyan
- Instrumentpræsentation

Julie Holmegaard Schade
- Instrumentpræsentation

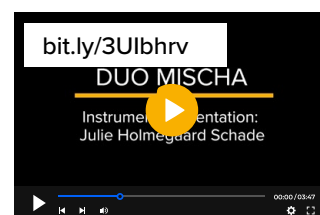
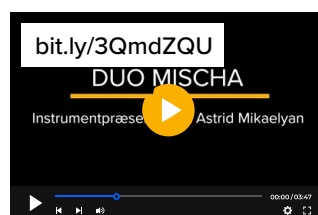

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

Se og hør et nummer med Duo MiScha

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE
DANSK**

FÆLLES MÅL

Dansk (efter 9. klasse)

KOMPETENCEOMRÅDE OG -MÅL

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Læsning
2. Fortolkning

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst.
2. Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSOMRÅDE OG -MÅL

Forberedelse

Eleven kan vurdere tekstens afsender og målgruppe.

Eleven har viden om genretæk og multimodalitet.

undersøgelse

Eleven kan undersøge samspillet mellem genre, sprog, indhold og virkelighed.

Eleven har viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller.

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kender genren 'essay'.
2. Eleven kan fremstille et essay.
3. Eleven kan med afsæt i fiktion relatere til egen virkelighed.
4. Eleven kan reflektere over flygtningeproblematikker.

Bemærk

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL DANSKLÆREREN

Hovedformålet med materialet er, at eleverne i overbygningen bliver i stand til at reflektere over det at være på flugt og at være flygtning. Derfor kan essaygenren med fordel inddrages.

Materialet lægger ligeledes op til, at eleverne forud for koncerten får en kort baggrundsviden omkring Armenien og landets historie.

Efterfølgende læses Astrid Mikaelyans autobiografiske tekst. Astrid Mikaelyan er den ene af de to musikere, der kommer og spiller koncert. Hun er flygtning fra Armenien, og koncerten tager afsæt i hendes eksemplariske historie om at være på flugt, at være flygtning og om at fastholde sin kultur gennem musik eller andre kulturelle markører.

Emnet tager afsæt i Janne Tellers essay: 'Hvis der var krig i Norden'. Essayet findes bl.a. på [CFU](#) og [Nota](#). Har du ikke tid, eller er det ikke muligt at fremskaffe essayet/bogen fra CFU inden forløbets start, så kan du sagtens rykke direkte til arbejdet med refleksionsøvelserne.

Der er i materialet elevopgaver, der understøtter elevernes refleksion samt et oplæg til elevproduktion af essays ud fra emnet. Her skal du medbringe en rygsæk eller kuffert for at kickstarte elevernes associationer/refleksioner.

Det vil være naturligt at inddrage fortællinger fra elever i klassen, der måtte have flygtningebaggrund. Derfor vil det også være oplagt, at du som underviser forbereder elever og forældre på, at I i den kommende periode vil arbejde med emnet 'flugt', og at det kan påvirke eleverne.

- Medbring karton/A3-papir til talebobler.
- Husk også at medbringe kuffert eller rygsæk til refleksionsøvelserne ud fra Astrid Mikaelyans skildring af familiens flugt fra Armenien.
- Lav kartonkort til eleverne, min. 3 stk pr elev.
- Lad eleverne selv skrive et essay – rammen kunne være:
  - Forestil dig, at du er på et natløb med din spejdergruppe/fritidshjem/ungdomsklub. Du beskriver nattens oplevelser SAMTIDIG med, at du undervejs reflekterer over tanken 'hvad nu hvis dette ikke bare var et natløb i en skov i Danmark – men hvis jeg nu i stedet var på flugt i virkeligheden'. Dit essay skal være beskrivende og bruge billedsprog.

Hvis I har tid og lyst til at arbejde mere med emnet, evt. i tværfagligt samarbejde med samfundsfag og/eller religion, kan der henvises til følgende materialer og emner:

- [Red Barnet](#)
- Læsning af hovedværk: 'Med ilden i ryggen' af Martin Petersen, 1999 – på [CFU](#) og [Nota](#)
- Fagtekst omkring emnet religion, migration og integration til brug i samfundsfag eller religion – [Religion, migration og integration](#)
- FN's verdensmål nr 16
- - Se "Flugt" en Oscarnomineret dokumentar om flugt med uv.materiale fra Filmcentralen. filmcentralen.dk/grundskolen/film/flugt

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

1. FORLØB

Mere end 108 millioner mennesker i verden var i 2022 på flugt. Det er desværre kun blevet værre siden. Tallet svarer til mere end 1% af verdens befolkning.

Flygtningene kommer især fra de fem lande: Syrien, Ukraine, Afghanistan, Venezuela og Sydsudan. De hyppigste grunde til at flygte er forfølgelse, konflikt, vold og krænkelse af rettigheder. De fem største modtagerlande er Tyrkiet, Iran, Columbia, Pakistan og Uganda.

Kilde: Dansk Flygtningehjælp

Hvad karakteriserer et essay?

Essaygenren ligner på mange måder avisgenren 'kronik'. Begge genrer er personlige betragtninger over et aktuelt og alment emne. Essayet er en blandingsform, hvor synspunkter formidles med skønlitterære virkemidler. Formen er reflekterende og inviterer læseren ind i et fortroligt univers med fælles undren. Forfatteren kan stille spørgsmål i sit essay, men formulerer dem oftest som overvejelser og tanker. Essayet er tit skrevet på flere parallelle planer – to eller tre fortællinger, der foregår samtidig. Eller et konkret samt et mere reflekterende plan. Målet er at få læseren til selv at reflektere over emnet.

Nøgleord til essayformen er:

- personlige erfaringer
- at opleve – sanser
- at erindre – stemning
- billeder/metaforer
- at tænke/undre/reflektere

Opgaver til Janne Teller: Hvis der var krig i Norden, essay, 2004

Læs essayet af Janne Teller. Besvar derefter følgende spørgsmål i grupper.

1. Hvad er dine umiddelbare tanker efter at have læst essayet? Fortæl på skift i gruppen.
2. Hvilke stemninger/følelser vækker essayet hos jer? Hvorfor?
3. Hvilke virkemidler (billeder/metaforer, ordvalg, fortæller...) benytter essayet?
4. Hvad er budskabet i essayet? Virker det?
5. Skriv 10-15 sætninger – i de talebobler, du får udleveret af din lærer – med tanker og indtryk, som essayet fik dig til at tænke fx:
  - a. Jeg synes, det er uhyggeligt at tænke på...
  - b. Hvis jeg skulle flygte fra Danmark, håber jeg at...
  - c. Der er megen krig og ufred i verden, jeg er ....
  - d. Det er godt at bo i Danmark, fordi...
  - e. Jeg vil ønske at...
  - f. Tanken om at skulle...
  - g. Jeg får lyst til at gøre....
6. Tag en runde i gruppen, hvor I på skift læser en sætning op.
7. Lav evt. en stor, fælles taleboble i gruppen med så mange af jeres refleksioner som muligt. Hæng dem op i klassen.

2. FORLØB

Astrids beretning

Astrid Mikaelyan er armensk flygtning. Hun er musiker og besøger sammen med Julie Holme-gaard Schade jeres skole for at give en koncert. Du kan læse om Armenien og Astrids flugt her i det følgende.

Armenien ligger i Kaukasus i det vestlige Asien. Armenien grænser op til Georgien i nord, Aser-bajdsjan i øst, Iran og en enklave tilhørende Aser-bajdsjan i syd og Tyrkiet mod vest.

Armeniens areal er 28.203 km², og Armenien har ca. 2.935.000 indbyggere. Desuden er der ca. 9 mio. armenier i landflygtighed. Hovedstaden er Jerevan. Armenien har i århundreder været korsve- jen mellem øst og vest, er et af verdens ældste folk og nationer og har en rig kulturarv i form af litteratur, kunst og arkitektur. Armenien har været genstand for utallige krige og konflikter, og derfor lever så mange armensk-sindede i dag uden for landets grænser. Igennem de sid- ste 200 år er Armenien gentagne gange blevet invaderet og besat, og under 'Det armenske folkedrab' (1915-18) mistede mindst 1,5 mio. armenere livet. Folkedrabet er en stor del af armeniernes selvforståelse og en af årsagerne til, at armenierne (med præsten og musikeren Komitas Vardapet i spidsen) har indsamlet og transskriberet armensk folkemusik for at sikre en af brikkerne i den fælles kulturarv.

Den armenske musik, der bliver spillet i koncerten, er på Unescos liste over 'Memory of the World Programme', som er et program iværksat i 1992 for at beskytte verdens skriftlige kulturarv.

Der er fortsat politisk uro i Armenien. Siden 1988 har der været konflikt i områderne Armenien/Aserbajdsjan/Nagorno-Karabakh. Området Artsakh, hvor armenierne udgør 99,7% af befolkningen, ophørte officielt med at eksistere 1. januar 2024. Den langvarige konflikt og forfølgelse er grunden til den store armenske flygtningestrøm i 1990'erne – og årsagen til at Astrid og hendes familie flygtede fra Armenien.

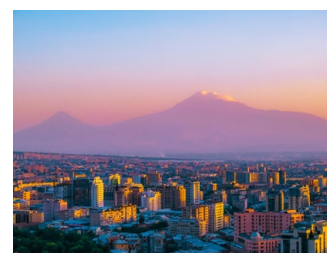
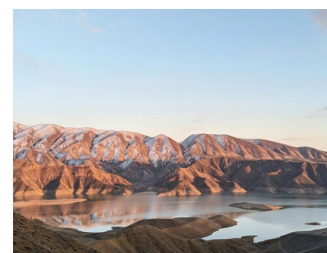

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

Biografi over Astrid.

Astrid bliver født i 1992 i Jerevan, Armenien. I 1993 beslutter hendes familie at flygte, og de er på flugt i næsten 7 år, indtil de i 1999 får opholdstilladelse i Sverige. Senere vælger Astrid at uddanne sig i Danmark og lærer sig selv at tale og skrive dansk.

2. FORLØB – FORTSAT

Læs Astrids beretning om familiens flugt fra Armenien til Sverige:

Mit hjemland og min baggrund. Hvorfor vil jeg dele min historie og hvorfor er den vigtig?

- Jeg vil dele min historie af mange grunde, den første er nok den, jeg er mest træt af at høre;
1. "men du er ikke som de andre" - når jeg møder "uvidenhed /racisme/ hyggeracisme" er det en sætning, der ofte dukker op, fordi mig kan de lide. Jeg vil gøre det tydeligt, at jeg ikke er den "særlige" men rent faktisk en temmelig standard flygtning. Dermed er jeg også et "safe space" til spørgsmål, nogen måske brænder inde med mht. flygtninge eller andet relateret.
  2. Jeg vil gerne dele hvad, det egentlig indebærer at flygte, hvad sker der, hvordan kan rejsen være, hvorfor og hvordan.
  3. Jeg vil gerne vise de første og andengenerations-flygtninge vi måske møder ved koncerterne, at de nok ikke er alene med deres tanker og følelser - og samtidigt måske vise hvor langt man kan komme med de muligheder, vi har fået takket være vores families flugt.
  4. Det absolut vigtigste for mig er at vise at vi alle har mere tilfælles end vi tror. At kærlighed og forståelse er stærkere end had - at man skal kunne se forskel på mennesker og stat.

Kort om mit liv

Jeg blev født i 1992 i Jerevan, Armenien. Jeg er født ind i et næsten post-apokalyptisk Armenien der var i gang med at komme på benene igen efter Sovjets fald og samtidigt havde været i intens krig de sidste par år mod Aserbajdsjan. Jeg kommer fra en blandet familieklasse, min mor er fra en akademisk familie, mens far er arbejderklasse.

Min mor var koncertpianist, men også børnelæge, mens min far arbejdede i militæret.

Jeg husker ikke meget fra den tid, men jeg hører historier om et Armenien, hvor;

1. folket brændte sække med penge ude i gården pga inflation, da penge ikke var noget værd mere.

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

2. Der var kun vand (koldt) en time om dagen (faktisk hele vejen op til start 2000). Der var en melding i radioen hver dag og folk samlede vand i fx. badekar så at de kunne klare sig og ville man have varmt vand, lagde man en flaske vand i solen hele dagen og blandede det op med det kolde.
3. Det var kun elektrisk lys en time om dagen; min far fortæller, da vi havde det lidt bedre end mange andre, så plejede min farmor at samle alle børn i lejlighedskomplekset så de kunne komme over og kigge på lypærerne skinne op, hvis de selv ikke havde lys hjemme.

Armenien vandt krigen mod Aserbajdsjan i 1993 men landet har mistet mange soldater og rent politisk er det stadig ret skidt / farligt. Min fars onkel opfordrer os til, at vi skal tage afsted og min familie beslutter at flygte. Mine forældre hører, at der er åbent for flygtninge nordpå, og vi tager afsted. Mig 11 måneder, min søster 3 år, min far 28 år, og min mor 27 år.

At flygte var (og er stadig) ikke nemt eller sikkert – men særligt den gang var det meget svært og det var et rent gamble når det kom til at stole på mennesker med ens families sikkerhed.

Fortsættes næste side

2. FORLØB – FORTSAT

Min familie flygtede til fods et langt stykke af vejen. Krydsede mange grænser. Et af mine og min søsters tidligste minder er faktisk til denne flugt - grænsepoliti, hunde, stjerner, buske hvor vi gemmer os for at komme over den polske grænse.

Rejsen var svær; der var mange ting, som jeg ikke vil / kan gå i detaljer med bl.a. var min mors sko ikke-eksisterende da vi nåede Polen og hun var nede på 43 kg, min far svømmede over en kæmpe flod med stærk strøm, hele 4 gange (frem og tilbage) med os tre på ryggen (da min mor ikke kunne svømme) og med den eneste rygsæk de havde taget med. Vi har boet under jorden, i flygtningelejre, gemt os i biler, hoppet af tog pga. politikontroller.

Altid med en skytsengel på vores side, meget af det føles vitterligt som rent held.

Men vi blev også snydt på vejen; den der skulle møde os i Sverige, dukkede aldrig op og vi stod på en hovedbanegård i kulden til politiet kom og hentede os midt om natten og vi blev registreret som flygtninge i Sverige.

Min familie var samlet set på flugt i 7 år, inden vi fik opholdstilladelse i Sverige i 1999.

Der var megen frygt, tvivl, sorg og usikkerhed i de år, men jeg har ufatteligt mange gode minder fra den tid. Jeg havde utroligt stærke forældre.

Jeg har mange smukke minder af fællesskab fra flygtningelejrene, mange fester, dans og musik.

Jeg lærte mig allerede som barn, at vi skaber vores egne familier, alle de familier vi mødte på vores flugt, er vores venner/familie i dag. Min gudfar og gudmor er bl.a. nogle vi mødte under den tid og den dame jeg i dag tæller som min faster, mere end mine biologiske og hvis børn er mine kusiner, er også en familie vi flygtede sammen med.

Jeg lærte meget om kultur og jeg lærte andre kulturer at kende.

Min familie var meget heldig da vi fik rigtig meget hjælp fra den svenske kirke og det svenske Røde Kors - mange familier blev rykket ud af lejrene og fik deres egen bopæl via kirken.

Jeg blev introduceret til kirkens kor, og kantoren (der også var komponist i den lokale kirke), var starten på min kærlighed til musikken.

Fotos: Pixabay

Fortsættes næste side

2. FORLØB – FORTSAT

Jeg har mange smukke minder af julekoncerter, dans rundt om juletræ, midsommer og min introduktion til svensk kultur gennem musik. Jeg har minder om min mor, der sidder og synger armenske børnesange for os inden vi skal sove, jeg har minder af den armenske trubadur mine forældre lyttede til i stuen søndag morgen, sjovt nok en trubadur jeg nu selv lytter til, bevidst eller ubevidst betryggende. Min mor øvede klaver med min søster i kirken og jeg hørte hende spille skønne små stykker, som jeg stadig spiller med hende en gang imellem.

Musikken har vitterligt redet mit liv og musikken har altid været min måde at forstå andre kulturer og flygte tilbage til min egen. Den har ageret som tryghed for mine unge forældre, der har savnet deres familier, musikken har holdt deres mod oppe. Musikken har dulmet smerte, ladet glæden skinne og sørget for at jeg ikke mister mine rødder.

Sommeren år 2000 var første gang mine forældre (vi) kunne tage hjem til Armenien og se vores familie igen. Mange store følelser, mange ting havde ændret sig og mange ting manglede fortsat at blive rettet op. Vi havde nu også en lillebror, der var født i Sverige og skulle se Armenien for første gang som 4-årig.

Jeg gik i gang med en indre kamp om, hvem jeg egentlig er.

Armensk, men jeg følte mig mere svensk. Det var det jeg havde forholdt mig til de sidste 7 år...

En kamp der blev ved op til slut teenageårene.

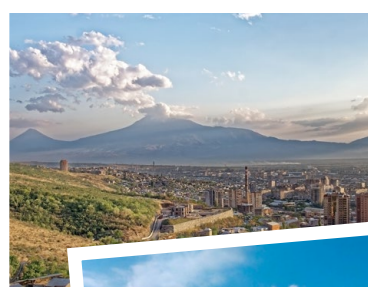
At altid føle sig en smule skæv; for svensk, for Armenien, for armensk, for Sverige – to kulturer, der clasher en lille smule, flere sprog at holde styr på. Hvem var jeg?

Der var underlige kampe med andre immigranter, der kunne have meninger om mig – at jeg ex. svigtede "mine egne" når jeg hang ud med svenske børn etc. eller at høre fra voksne svenskere, at jeg umuligt kunne hedde Astrid da jeg ikke var svensk og at jeg nok havde skiftet mit navn. Jeg var ofte den eneste immigrant, hvor jeg end var.

Der var ufatteligt mange gange, hvor jeg ikke kunne forholde mig til, hvem jeg var eller hvem jeg burde være efter andres forventninger. Det skabte ubalance i mig,

og det tog mange år, inden jeg forstod, at jeg var en del af alt det, jeg havde oplevet. Jeg er i dag ekstremt glad for alt, jeg har oplevet, al den kultur jeg har fået lov til at suge til mig og alle de sprog jeg kan tale pga min historie og baggrund.

Sjovt nok... med den ro jeg har fundet i mig selv og min kultur, så har jeg også åbnet op for mennesker og kan fejre ligheder mellem nærliggende kulturer, i stedet for at have et behov for at claime ting. Jeg ser kultur, musik, mad og historie med andre øjne. Og jeg er glad for, at jeg som armenier har to tyrkiske bedste venner, når det er meningen at vi skal hade hinanden pga historie. Og vi fejrer alle de ting vi har tilfælles og husker alle de gode ting når vi savner vores hjem.

Fotos: Pixabay

REFLEKSIONSØVELSER

REFLEKSIONSØVELSER UD FRA ASTRIDS AUTOBIOGRAFI

1. Du har nu læst Astrids fortælling om familiens flugt til Sverige. Hvad får beretningen dig til at tænke? Del dine tanker i den gruppe, din lærer har placeret dig i.
2. Din lærer har stillet en kuffert/en rygsæk foran jer i klassen. Forestil dig nu, at du (måske sammen med din familie) må flygte ud af Danmark. Hvad vil du tage med dig/komme i kufferten på din flugt ud af landet og til et (forhåbentligt) nyt hjemland?
3. I skiftes derefter i gruppen til at lade som om, at I tager noget op af kufferten og forklare, hvorfor denne genstand er vigtig at have med på rejsen.
4. Astrid fortæller, hvordan hun har taget armeniens folkemusik med sig til sit nye hjemland for at fastholde sin kultur og sin længsel efter Armenien. Andre migranter har medtaget deres madkultur, tøjkultur eller traditioner for fortsat at føle sig som fx afghaner, etiopier, ukrainere eller italiener. Det kunne vi kalde 'immateriel bagage'/'dit lands kultur-DNA'.

Overvej, hvad du ville medbringe/fastholde fra din danske/nuværende kultur i et nyt hjemland. Lav tre kort med hver sin immaterielle 'ting', og læg dem i en fælles bunke midt på jeres gruppebord.
5. Tag en runde, hvor I skiftes til at trække et kort og begrunde, hvorfor denne 'ting' vil forblive vigtig/af betydning for dig i tilfælde af, at du skulle bosætte dig i en ny og anderledes kultur. Kommenter og spørg ind til dine kammeraters kort/'ting' undervejs.
6. Sæt alle jeres kort op på tavlen eller væggene i klassen. Når alle grupper har sat deres kort op, skal I tage en runde og se på de forskellige bidrag. Efter ca. 5 min. (din lærer tager tid) skal du tage et kort ned (ikke et af dine egne) og bringe det tilbage til jeres gruppe. Her begrunder I på skift, hvorfor denne 'ting' var interessant for jer hver især.
7. Til slut kan I overveje, hvilken dansk sang, I ville synes, der ville være 'dansk med dansk på', og som ville kunne minde jer om Danmark i et nyt og fremmed land. Hvis du er kommet til Danmark fra et andet land, har du måske allerede en sang/et stykke musik som i særlig grad forbinder dig til din (og din families) hjemland. Så kan du vælge denne.
8. Hør evt. hinandens sange, og fortæl hvorfor den valgte sang ville have betydning for dig.

**UNDERVISNINGS-
MATERIALE
MUSIK
(VALGFAG)**

FÆLLES MÅL

Musik Valgfag (efter 7.-8. klasse)

KOMPETENCEOMRÅDE OG -MÅL

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Musikudøvelse
2. Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan udtrykke sig musikalsk i fællesskab med andre.
2. Eleven kan forholde sig kvalificeret til musikalsk praksis og musiks betydning.

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSOMRÅDE OG -MÅL

Sang

Eleven kan deltage med lydhørhed i et vokalt fællesskab.

Musikliv

Eleven har viden om musikliv i samfundet og i forskellige kulturer.

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven har kendskab til sange med tilknytning til Danmark.
2. Eleven kan indgå i fællessang.
3. Eleven har kendskab til andre kulturers traditionelle danse.

Bemærk

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

TIL MUSIKLÆREREN

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

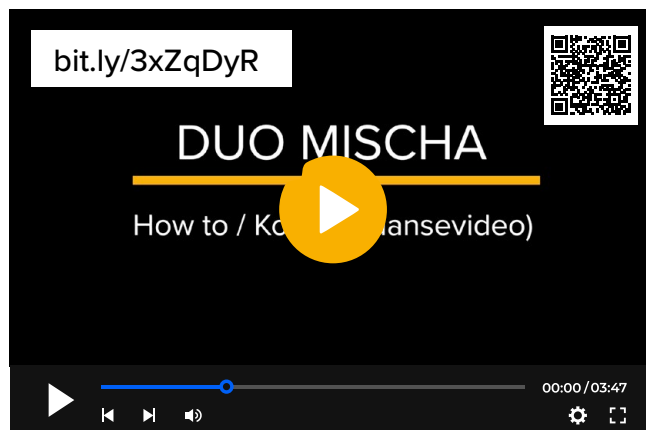
Materialets hovedformål er, at eleverne i udskolingens bliver i stand til at reflektere over det at være på flugt og at være flygtning.

Astrid Mikaelyan er den ene af de to musikere, der kommer og spiller koncert. Hun er flygtning fra Armenien, og koncerten tager afsæt i hendes eksemplariske historie om at være på flugt, at være flygtning og om at fastholde sin kultur gennem musik eller andre kulturelle markører.

Præsten og musikeren, Komitas Vardape, er komponisten til den armenske musik, der bliver spillet i koncerten, ligesom musikken er på Unescos liste over 'memory of the world'. Det er også Komitas, der har stået i spidsen for at indsamle og transskribere armensk folkemusik og derved sikre en af brikkerne i den fælles armenske kulturarv.

I materialet til valgfag i musik er der lagt op til at arbejde med tre forskellige opgaver.

I den første opgave skal eleverne lære at danse en simpel armensk folkedans. Se en instruktionsvideo her.

Ved den anden opgave skal eleverne blive enige om én dansk sang, der for dem, hvis de var flygtet eller på flugt, ville være lig med 'danskhed' og dét derhjemme.

Tredje opgave kan være en undersøgelse af armensk folkemusik, evt. sat op imod dansk folkemusik.

OPGAVER

OPGAVE 1

Armensk folkedans

I skal nu lære at danse en traditionel armensk folkedans. Send linket til eleverne fx via elevernes mail, Google Classroom, eller hvad I ellers bruger af device på skolen. Alternativt kan I bruge denne QR-kode.

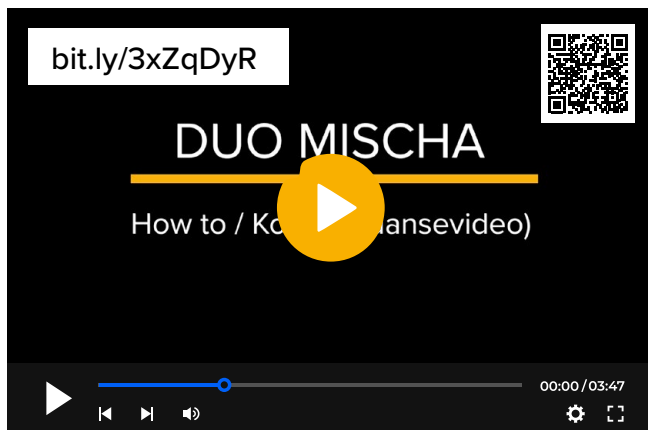
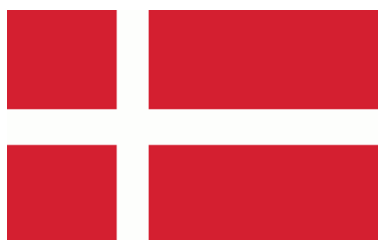

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

Del derefter eleverne op i grupper af tre til fire, og lad dem øve dansen via instruktionsvideoen fra Duo MiScha. I hver gruppe skal mindst én af eleverne medbringe et device, der kan tilgå videoen på nettet. Efterfølgende skal I samles et sted, hvor der er god plads, og alle danse den armenske folkedans sammen.

OPGAVE 2

Min danske sang

Eleverne skal nu overveje, hvilken dansk sang, de ville synes, der ville være 'dansk med dansk på', og som ville kunne minde dem om Danmark i et nyt og fremmed land. Hvis der er elever, der er kommet til Danmark fra et andet land, har de måske allerede en sang/et stykke musik, som i særlig grad forbinder dem til deres og familiens hjemland. Det kan også være et input.

Eleverne skal hver vælge sig sin egen sang. Hvis der rent fysisk er lokaliteter til det på jeres skole, så lad eleverne få 20 min. i eget selskab til at udvælge sig deres sang. Hvis I har fysiske sangbøger, så lad eleverne tage en eller flere med – det kan fx være højskolesangbøger, en af bøgerne fra Dansk Sang-serien osv. Alternativt kan man finde Højskolesangbogen mv. på nettet. Sangen skal ikke nødvendigvis findes i en sangbog, men må gerne være af en nulevende kunstner, som eleverne har fundet på nettet.

Som oplæg til opgaven kan man fx opstille et scenarie for eleverne og fortælle dem, at de efter at have været på flugt nu er landet i et for dem fremmed land med andre skikke og kulturer end dem, de kender. Her mødes de med jævnaldrende lidelsesfæller. Hvilke sange vil I synge sammen, når I skal mindes jeres hjemland, Danmark? Eller forestil dig, at du sidder i en gummibåd på havet uden landkending. Du ligger i armene på din mor, far, søster eller bror. Hvilken sang vil du gerne have, at der bliver sunget for dig?

Hvis eleverne bliver grebet af opgaven, kan man med fordel bruge mere tid.

Efterfølgende skal I samles, og nu skal hver elev præsentere sit valg af sang.

- Hvorfor har jeg valgt netop denne sang?
  - Hvilken betydning har den for mig?
  - Hvilke minder/følelser vækker sangen i mig?
- Hvis I har tid til det, så syng sangene.

Til slut skal I prøve at blive enige om at udvælge én sang. Skriv sangene op på en tavle, og lad eleverne diskutere de forskellige bud på sange.

Hvis I ikke kan blive enige, kan I evt. lave en afstemning til sidst.

OPGAVER – FORTSAT

OPGAVE 3

Armensk folkemusik

I det tredje forløb kan I arbejde med armensk folkemusik. Brug melodien 'Etchmiadzin', som Duo MiScha også spiller til koncerten.

LYT TIL NUMMERET HER

bit.ly/3Kh4x16

Del eleverne op i hold med 2 til 3 elever på hvert hold.

- Hvilke instrumenter indgår?
- Hvilken taktart går nummeret i?
- Spiller de i dur eller mol?
- Er der noget, der går igen – er der en form?
- Kan man dele nummeret op i forskellige dele?
  - Intro/outro?
  - A-stykker?
  - B-stykker?
  - Andet?
- Har musikken en speciel karakter?
  - Beskriv den?
- Hvilke stemninger vækker melodien?
  - Hvorfor?

Hvis I ønsker at bruge mere tid på emnet, kan I også vælge at lytte til et stykke dansk folkemusik og kigge på forskelle og ligheder mellem de to traditioner.

I kunne fx lytte til en traditionel 'sønderhoning' fra Fanø, hvor man stadig har en stor tradition for folkemusik. Eller I kunne lytte til et nummer af Jonah Blacksmith, et dansk band med stærke rødder i folkemusikken, der pt. er meget populære på folk-rockscenen.

**PRAKTISK INFO
OM KONCERTEN**

TIL KONTAKTLÆREREN

KONCERTEN

Hvad har man tilbage som menneske, når man er flygtet fra sit land og har mistet alt?

Til Duo MiScha's koncert 'Folkemusik på flugt' kommer udskolingen i fællesskab til at reflektere over, hvad man som folk har tilbage, når man har mistet alt – hjem, familie, seng, legeplads, yndlingscafé og meget mere. Til denne koncert taler violinist og armensk flygtning, Astrid Mikaelyan, og den danske accordeonist, Julie H. Schade, om, hvordan det føles at miste sit hjem og sit hjemland – men stadigvæk være rig på kultur, tradition, fællesskab og ikke mindst musik.

Koncerten væver performance, refleksion, fortælling og interaktion sammen og giver stof til eftertanke om, hvorfor musik er så vigtig for mennesket. Duoens optræden har som sin rygrad Astrids personlige historie om musikken og det at flygte.

Duo MiScha blev dannet i 2014 og fandt sammen om en fælles temperamentsfuld spillestil, samt en dyb kærlighed for at formidle det folkelige element i klassisk musik.

En spændende koncertoplevelse, der sætter tankerne i gang.

MUSIKERNE ER

Astrid Mikaelyan: Violin

Julie Holmegaard Schade: Accordeon

MUSIK TIL BRUG I FORBEREDELSEN

Findes som links i materialet og på lms.dk.

UNDERVISNINGSMATERIALET

Materialet er udarbejdet til dansk og musik (valgfag) i udskolingen.

Kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede lærere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Duo MiScha

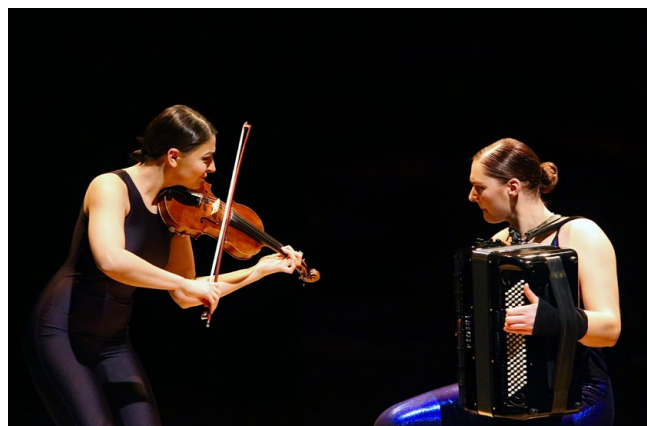

Foto: Henning Sjøstrøm

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter.

Snak også med eleverne og dine kollegaer om, hvad det vil sige at være til koncert.

Som lærer bidrager man bedst ved ikke at tisse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

HUSK AT EVALUERE

Efter koncerten bedes I udfylde et evalueringsskema på lms.dk, hvor I også kan læse, hvad musikerne skriver om deres besøg hos jer. I vil modtage en mailpåmindelse om det. Jeres evaluering er vigtig for musikerne samt for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Målgruppe:	Udskoling
Medvirkende:	2
Max antal elever:	200
Koncertlængde:	45 minutter
Opstillingstid:	30 minutter
Nedtagningstid:	30 minutter

Lokale:	Rum med god akustik, fx gymnastiksal. Ikke gennemgangslokale og helst ikke sportshal.
Scene:	3x4 meter
Publikum:	På gulvet rundt om os, tæt på os
Mørklægning:	Nej
Strøm:	Nej tak
Omlædningsrum:	Ja tak
Forplejning:	Vand, kaffe/te med mælk. Evt. lidt frugt og brød.

Ved ankomst:	Musikerne henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt.
Orkesterkontakt:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med musikerne i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten.

Fotos: Mika Yunus Berger Sahbaz

KONTAKTPERSON

SEND MAIL

Julie Holmegaard Schade
Mobil: 3056 3015
Mail: julieholmegaardschade@gmail.com

KONCERT

Foto: Mika Yunus Berger Sahbaz

DUO MISCHA

Find os på
Facebook

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

Se vores præsentationsvideo

Levende
Musik i Skolen

